

NVvA

Nederlandse
Vereniging
van Archeologen

Korte inhoud NVvA-4tje nr. 22 januari 2006

- Aankondiging ALV
- Beroepsregister: hoe verder?
- Een nieuw werkverband! p. 2
- Archeologie in Vlaanderen p. 3

Aankondiging ALV 2006

Datum: vrijdag 10 maart 2006
Tijd: 15.00 uur
Locatie: aula ROB, Kerkstaat 1
Amersfoort

Agenda ALV 10 maart 2006

1. Opening
 2. Mededelingen
 3. Notulen ALV maart 2005
 4. Bestuurswisseling
 5. Verslag activiteiten 2005
 6. Beroepsregister
 7. Een nieuw werkverband Geoarcheologie
 8. Verslag werkverband veldarcheologie en de GPNV
 9. Buitenlandse contacten (EAA)
 10. Beleidsplan
 11. Financiën
 12. Discussie rond het thema:
De ethische code: actueel of herzien?
 13. Rondvraag
 14. Sluiting
- Borrel

Ad 3. Notulen ALV maart 2005

Deze zijn te vinden op:
[NVvA4tje 21 B.pdf](#)

Ad 4. Kandidaten nieuwe bestuur

In 2006 treedt Sander Smit uit het bestuur. Monique Krauwer, Arno Verhoeven, René Proos, Peter Deunhouwer, Esther Wieringa en Hans Oude Rengerink zijn herkiesbaar. Kandidaten voor het bestuur voor 2006 kunnen zich aanmelden bij de voorzitter. Met name iemand die aardigheid heeft in het bemensen van het secretariaat is welkom.

Ad 5. Hoe verder met het beroepsregister?

In november 2004 is de blauwdruk voor het beroepsregister overhandigd aan de staatssecretaris van OC&W. Aan de opdracht om een beroepsregister te vervaardigen dat op brede steun van de beroepsgroep kan rekenen was daarmee voldaan.

Direct na de levering van de blauwdruk is een verzoek ingediend voor financiële ondersteuning van de NVvA bij de implementatie van het register tijdens de overgangperiode van drie jaar.

Op de ALV van 19 maart 2005 is ingestemd met de voorgenomen uitbreiding van de NVvA tot registervereniging.

Ontwikkelingen sinds mei 2005 hebben de totstandkoming van het register weer vertraagd. Tijdens een discussiedag over de KNA in mei 2005, de "actorendag", werd gesteld dat het beroepsregister zoals verwoord in de blauwdruk voor onafhankelijke certificerende instellingen niet één op één te koppelen is aan de KNA. Bovendien mag geen sprake zijn van gedwongen winkelnering bij de NVvA. In NVvA4tje 21 is daarover uitgebreid bericht. Voor wie het zich niet allemaal meer herinnert: de oude NVvA4tjes zijn op www.nvva.info nog in te zien.

Na de actorenmiddag in mei 2005 waren we in een impasse geraakt omdat de vaste koppeling tussen beroepsregister en KNA, zoals ons dat oorspronkelijk voor ogen stond, moest worden losgelaten. Uit gesprekken met DCE is wel duidelijk geworden dat het beroepsregister hoe dan ook een rol gaat spelen binnen het systeem van kwaliteitsborging. In 2006 beginnen we daarom met het opzetten van het register. Sinds de zomer is discussie ontstaan over de wijze waarop archeologische bedrijven moeten worden gecertificeerd. Het is op dit moment niet duidelijk of er een kwaliteitssysteem komt waarbinnen certificering verplicht wordt gesteld. We houden u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Register en KNA

In KNA 3.0 worden niet langer alle bij het archeologische proces betrokken personen genoemd, maar heeft men zich beperkt tot het benoemen van kritische actoren en worden er aan deze actor ervarings- en opleidingseisen gesteld. Een actor is degene die zelf een handeling uitvoert.

Dit is een belangrijk argument om de NVvA als *vereniging* te laten bestaan, want mensen die wel in de archeologie werken maar geen actor zijn, kunnen gewoon lid blijven. Onder die groep kunnen bijvoorbeeld veldtechnici, analisten, managers e.d. vallen.

Op de website www.sikb.nl zijn de protocollen en bijlagen van KNA 3.0 in te zien. Tot en met 22 februari 2006 kan commentaar worden geleverd op het ontwerp.

Voor het beroepsregister is met name KNA bijlage II, met de eisen aan de actoren belangrijk.

Daar komen nu naast archeoloog de actoren prospector, conserveringsdeskundige, depotbeheerder en diverse specialisten voor.

Op de ALV bespreken we op welke wijze deze nieuw gedefinieerde groepen in de systematiek van Basisarcheologen en registerarcheologen passen. Ideeën zijn van harte welkom.

Op de ALV zal ook worden gesproken over een wijziging en aanvulling van de statuten.

Ad 7. Een nieuw werkverband:

Voor het eerst sinds lange tijd is een nieuw werkverband opgericht: het *Werkverband Geoarcheologie*. Het verse werkverband stelt zich drie doelen:

- Als communicatieplatform tussen aardwetenschappers in de archeologie dienen;
- Bijdragen aan de integratie van aardwetenschappers met 'gewone' archeologen;
- Als gesprekspartner dienen bij zaken rond het kwaliteitsborgingssysteem.

Tijdens de ALV zal een van de initiatiefnemers een toelichting geven op de ontstaans-geschiedenis van het werkverband en op de activiteiten die zullen worden ontplooid.

Ad 8. Grote Prijs der Nederlandse veldarcheologie

De Grote Prijs der Nederlandse Veldarcheologie (GPNV) is een prijs voor medewerkers met bijzondere verdiensten in of voor de veldarcheologie. De GPNV is een initiatief van het Werkverband Veldarcheologie van de NVvA in samenwerking met Hazenberg Archeologie Leiden bv. In aanmerking komen medewerkers met minimaal twee jaar werkervaring. Doel van de prijs is de verdiensten van veldmedewerkers te benadrukken en aandacht te vragen voor ontwikkeling van de veldarcheologie. De prijs wordt jaarlijks uitgereikt op de Reuvensdagen en bestaat uit een wisselbeker, een oorkonde en een ingelijste actiefoto van de prijswinnaar.

De winnaars van 2005 waren de kraanmachinisten de gebroeders De Wit.

Ad 9. Annual Conference van de EAA te Cork

(Mede) namens de NVvA waren René Proos en Monique Krauwer aanwezig op de annual conference van de EAA. Het verslag van René is aan het einde van het NVvA4tje opgenomen.

Ad 10. Financiën

In 2004 liep de vierjarige periode af waarin de NVvA subsidie ontving. In 2005 is de daarvoor afgelegde eindverantwoording goedgekeurd door DCE.

Op dit moment is ca. €23.000 in kas. Het uitgavenniveau van de vereniging is in 2005 zeer bescheiden geweest; het is echter wenselijk een kleine buffer te hebben voor de komende jaren, waarin we waarschijnlijk veel meer uitgaven zullen doen.

Op de ALV presenteren we een begroting voor 2006 die is afgestemd op alleen de vereniging; de kosten die gemoeid zijn met het beroepsregister hebben we buiten de begroting gelaten omdat daarvoor een subsidieaanvraag bij het ministerie is gedaan.

Ad 12. Discussie:**De ethische code: actueel of herzien?**

De afgelopen tijd is regelmatig de vraag gerezen of de ethische code nog wel voldoende is afgestemd op de situatie van nu. De code is immers ontworpen toen een commercieel bestel nog in de verre kijker zat. Dat leidt tot vragen als "is wat dit bedrijf of deze adviseur doet wel ethisch verantwoord". Tijdens de ALV organiseren we een discussie over dit thema met vertegenwoordigers uit de wereld van adviseurs, uitvoerders en overheid. Heb je nog een aardig praktijkvoorbeeld bij de hand, meld het bij het bestuur via de website.

Archeologie in Vlaanderen

De toestand van de Vlaamse archeologie is weinig rooskleurig. De Vlaamse archeologen klagen vooral over het weinig transparante beleid, een toenemende vervreemding ervan tegenover echt veldwerk en frustratie over het gebrek aan middelen en mensen. Ze wijzen op de dringende noodzaak tot veranderingen in de sector. Dat zegt het [Forum Vlaamse Archeologie](#) (FVA) op basis van een enquête.

Het FVA werd eind 2004 opgericht door een groepje Vlaamse archeologen om aan de nood van een onafhankelijke belangenvereniging voor de archeologie in Vlaanderen te voldoen. Uit de resultaten blijkt dat de meerderheid van de respondenten heil ziet in een snelle implementatie van het verdrag van Malta. De regelgeving heeft onder meer gevolgen voor de financiering van onderzoek en stuurt aan op een integratie van archeologie en ruimtelijke ordening.

De Vlaamse archeologen willen dat de overheid zelf een zo groot mogelijke rol vervult om kwalitatief hoogstaand onderzoek te garanderen. Het FVA hoopt dat de resultaten van haar onderzoek zullen bijdragen tot de snelle en degelijke ontwikkeling van een nieuw archeologiebeleid in Vlaanderen.

Het FVA hield de opiniepeiling voornamelijk onder beroepsarcheologen. Het is naar eigen zeggen de allereerste keer in de geschiedenis van de Vlaamse archeologie dat het werkveld massaal liet weten hoe ze de huidige situatie ervaart: zowat 188 mensen of twee derden van de Vlaamse beroepsarcheologen, actief in alle betrokken instellingen, beantwoordden de

enquête, aldus het FVA in een persbericht. De vereniging zal de resultaten overhandigen aan de Vlaamse minister van Monumenten en Landschappen, Dirk Van Mechelen.

Meer info: FVA-rapport '[Eerste algemene bevraging omtrent de archeologie in Vlaanderen](#)' (pdf)

Ledenaanwas

In 2005 hebben zich 27 leden en 13 aspirant-leden aangemeld. Slechts 1 persoon zegde op in 2005. De omvang van de NVvA groeit daarmee tot 300 leden, 57 aspirant-leden en 1 erelid. Een volledige ledenlijst staat op de website.

Nieuwe leden

413	Aalbersberg, G. (Almere)	lid
414	Bongers, J. (GRONINGEN)	aspirant-lid
415	Feest, N. van der (DORDRECHT)	aspirant-lid
416	Jordanov, M.S. (AMSTERDAM)	lid
417	Visser, J.M. (OSSENDRECHT)	lid
418	Kaneda, A. ('S-HERTOGENBOSCH)	lid
419	Rooke, M. (GRONINGEN)	lid
420	Warning, S. (LEIDEN)	lid
421	Kruif, S. de (AMSTERDAM)	aspirant-lid
422	Vossen, I.M.J. (AMSTERDAM)	lid
423	Huizer, J. (DORDRECHT)	lid

Contributie

Ongeveer 95 leden hebben hun contributie over 2005 à €35,- nog niet betaald en ontvangen in februari een herinnering van de penningmeester, Hans Oude Rengerink. Leden of aspirant-leden die ook hun contributie voor 2004 nog niet hebben voldaan, ontvangen na de tweede herinnering geen post of email meer van de NVvA en worden uitgeschreven.

Website NVvA

Op www.nvva.info is informatie exclusief voor leden beschikbaar. Het wachtwoord is *sceatta*.

Colofon

NVvA-4tje nr.22: januari 2006

Tekst: bestuur van de NVvA

Redactie en opmaak: Arno Verhoeven

Vragen/opmerkingen:

NVvA

Postbus 18208

1001 ZC AMSTERDAM

e-mail secretariaat: zie link www.nvva.info

Het 11^e Congres van de European Association of Archaeologists

Van 5 t/m 11 september 2005 vond in Cork (Ierland) de 11^e jaarlijkse bijeenkomst plaats van de EAA, de European Association of Archaeologists. De bijeenkomst werd gehouden op de campus van University College Cork, een uitgestrekt complex van gebouwen en tuinen met een klassieke uitstraling in een hoger gelegen deel van de stad.

Vanuit het NVvA-bestuur werd deze meeting bijgewoond door Monique Krauwer en René Proos.

De lange, door honderden archeologen van over de hele wereld bijgewoonde bijeenkomst moet strak worden georganiseerd, maar dient aan de andere kant ook aan iedere deelnemer de mogelijkheid te bieden om uit het overweldigende aanbod aan lezingen, referaten en rondetafel-sessies zijn eigen programma samen te stellen. Het gevolg is dat de meeting typisch een eigen dynamiek heeft, wellicht te vergelijken met onze Reuvensdagen, maar dan in het kwadraat.

Ondergetekende woonde de eerste dag de officiële “Opening Ceremony” bij, waarbij verscheidene lokale dignitarissen hun zegje konden doen en het mooie en gastvrije Cork ophemelden. Daarna opende de voorzitter van de EAA, prof. Anthony Harding, officieel de vergadering en introduceerde de keynote-spreker, prof. Woodman, van de Department of Archaeology, University College Cork. Deze hield een amusant betoog, waaruit in ieder afgeleid kon worden dat ook in de Ierse Republiek vanuit de academische wereld verschillend tegen Malta en alles wat daarbij komt kijken aangekeken wordt. Vanuit de Nederlandse optiek een alleszins herkenbaar verhaal, dat in de daaropvolgende dagen in verschillende vormen nog terug zou komen, maar daarover later.

Na prof. Woodman was het de beurt aan “onze eigen” prof. Willems, die vanuit het bestuur van de EAA de “Heritage Prize” mocht presenteren, waarna de verzamelde goegemeente naar de “Opening Reception” toog in de Aula Maxima van het UCC-complex. De archeologische belangstelling voor de drank en de hapjes mocht waarlijk universeel genoemd worden, want binnen een uur was alles op, terwijl er toch twee uur voor de receptie uitgetrokken was.

De avonduren werden door menigeen benut om in de lokale pubs internationale vriendschapsbanden nader aan te halen. Uw NVvA-vertegenwoordigers waren daar echter niet bij: de volgende morgen om 9 uur begonnen de eerste sessie’s van het ronde tafel overleg over “Professional Associations in Archaeology” onder leiding van prof. Gerhard Ermischer uit Aschaffenburg (BRD), en gelijktijdig een serie lezingen over “Quality Assurance in Archaeology: the international experience” onder leiding van prof. W.J. Willems, en wij wilden wel redelijk fris aan deze sessies mee kunnen doen.

Besloten werd dat René in eerste instantie de ronde tafel over professional associations zou bijwonen, terwijl Monique naar de Quality Assurance lezingen zou gaan.

Bij de ronde tafelsessie bleek dat er door de deelnemers langs de tafel, verenigd in de Joint Committee for Professional Associations in Archaeology, al drie jaar met wisselend succes gewerkt wordt aan een zgn. Draft Code for Standards in Excavations in Europe. Dat het zolang moet duren heeft te maken met de per land verschillende situatie voor beroepsmatig werkzame archeologen. Met name werd in dit verband verwezen naar de situatie in Zuidoost Europa, de Balkan en de aangrenzende voormalige sovjetrepublieken. Ontnuchterend was de vaststelling langs de tafel dat uitsluitend in Nederland, Ierland en Groot-Brittannië organisaties van professionals actief zijn. Overal elders in Europa verkeren zij nog in het embryonale stadium of zijn zij er überhaupt niet.

In de laatste versie van de Draft Code ligt de nadruk meer op de rol van andere actoren, naast de rol van de beroepsarcheoloog. Die Draft-Code is overigens een uitvloeisel van zeven opdrachten die de Joint Committee bij haar oprichting in 1999 van de EAA meekreeg. De voornaamste daarvan zijn:

- Het in kaart brengen van de specifieke, al dan niet per land verschillende, problemen die archeologen bij het uitoefenen van hun beroep tegen kunnen komen.
- Advies uitbrengen aan het EAA-bestuur over hoe ze gericht kan lobbyen voor haar leden, bijvoorbeeld als extern adviseur bij de Raad van Europa.

- Advies uitbrengen aan het EAA-bestuur teneinde zeker te maken dat professionele en ethische waarden gebruikt gaan worden om nationale wet- en regelgeving te versterken.
- Advies uitbrengen aan het EAA-bestuur over hoe een dialoog tot stand gebracht kan worden over internationaal gedeelde perspectieven op bijvoorbeeld de “Standards in Excavations” zoals hierboven aangestipt.

Momenteel bestaat de Joint Committee uit deelnemers vanuit de volgende landen: België, Duitsland, Griekenland, Ierland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Het ontbreken van enige participatie uit het voormalige Oostblok werd door de deelnemers betreurd.

De Draft Code is binnenkort in te zien via de website van de IFA (the Institute of Field-archaeologists) in Engeland:

www.archaeologists.net

Later in de ochtend werd een sessie over Quality-Assurance in Archaeology bijgewoond. Er waren sprekers uit Ierland, Canada, Zweden en Frankrijk. Daar wordt de archeologie centraal aangestuurd vanuit Parijs: de CNRA en de INRAP, bepalen waar gericht dan wel noodonderzoek uitgevoerd dient te worden, en de regionale archeologische diensten van het Ministerie van Cultuur zien toe op de uitvoering daarvan.

De spreker, J.P. Demoule, (directeur van de INRAP) verklaarde dat, hoewel het merendeel van de Franse archeologen wantrouwig staat ten opzichte van commerciële archeologie er sinds 2003 aarzelend een markt voor archeologie tot stand komt. Zodoende moet de INRAP tegenwoordig concurreren met gemeentelijke archeologen en archeologische bedrijven. Demoule is van mening dat kwaliteit altijd gegarandeerd is als de onderzoekende partij aangestuurd wordt door de CNRA en de INRAP. De commerciële partijen trachten zich hieraan te onttrekken, maar de Staat houdt de teugels toch nog redelijk strak in handen.

Na Demoule schilderde Monique van den Dries de situatie anno nu in Nederland vanuit de optiek van de RIA. De KNA, de NOaA, het Beroepsregister en de certificering passeerden de revue. Ook de zorg over de kwaliteit van de PvE's werd behandeld. Vanuit de zaal werd enthousiast en ook wel met verbazing

gereageerd op haar verhaal. Opvallend was dat uit de vragen vanuit de zaal bleek hoe weinig er in andere landen langs deze lijnen gewerkt werd. Mijn conclusie hieruit was dat wij in Nederland blijkbaar toch heel erg voorop lopen in het uitvinden van methodieken om de markt te regelen.

Na Van den Dries was het de beurt aan Margaret Gowen, directeur van Margaret Gowen & Co. Ltd., een archeologisch bedrijf uit Ierland. Zij pleitte voor meer beroepsmatige integratie in de archeologie: de Staat, de universiteiten, onderzoeksinstituten en de commerciële sector dienen de handen ineen te slaan om kwalitatief goede producten te kunnen ontwikkelen.

Al eerder was mij uit het betoog van Woodman duidelijk geworden dat er grote verschillen van inzicht bestaan over de inrichting van het bestel in Ierland, en het verhaal van Gowen en de andere Ierse archeologen die ik gesproken heb, bevestigde dat.

De sessie werd gesloten met een betoog van P. Hinton, directeur van de IFA, over het accrediteren van archeologen in de UK. Het Verenigd Koninkrijk heeft weliswaar Malta ondertekend, maar heeft daarbij een uitzondering gemaakt voor Artikel 3 van het Verdrag. Dit artikel regelt dat potentieel destructieve archeologische technieken (zoals bijv. opgraven) uitsluitend uitgevoerd mogen worden door speciaal gekwalificeerde en geautoriseerde personen en organisaties, lees beroepsarcheologen. Onder politieke druk vanuit talrijke amateur-archeologische verenigingen in Engeland, Schotland en Wales, en geholpen door de houding van de toenmalige regering Thatcher ten opzichte van door de Staat gereguleerde maatregelen, heeft het land art. 3 dus nooit geratificeerd. Dit betekent dat het lastig is om de kwaliteit van het handelen van alle archeologische actoren in de UK aan welke toets dan ook te onderwerpen. De IFA probeert nu in ieder geval de bij haar aangesloten archeologen te interesseren in een zgn *good practice guidance* en die op basis van vrijwilligheid te implementeren. Het accrediteren van beroepsarcheologen hoort daarbij.

(wordt vervolgd)

René Proos

website EAA: www.e-a-a.org